

França: a la dreta

“Potser perquè només els francesos creuen encara, oficialment, ideològicament, ridículament, que són grans i que són únics. I no ho són. Són com els altres, però no ho saben. I llavors arriba un individu il·letrat, grotesc, violent i vulgar, com Jean-Marie Le Pen, i passa el que passa.”

Vaig seguir atentament, en un canal de televisió francès, un llarg debat pocs dies després de les darreres eleccions regionals. Era patètic. He llegit després, amb més atenció encara, les moltes pàgines que els dos últims números de *Le Nouvel Observateur* dediquen al tema: n'hi ha per acudir ràpidament al psicoanalista, o a la farmàcia a buscar les pastilles adequades. La sensació que se'n desprèn és que s'ha produït una indescriptible catàstrofe, un terratrèmol, una cosa inesperada i mai no vista. No perquè l'esquerra democràtica (que ara, allà, es diu "esquerra plural", amb una etiqueta ben poc suggestiva) haja fracassat de cara al seu públic, perquè ha tret una discreta majoria relativa. No perquè la dreta més o menys presentable (que ara es vol dir "dreta republicana", com si l'altra dreta, la impresentable, fóra monàrquica o vés a saber què) s'haja esfondrat electoralment, que tampoc és el cas: el seu percentatge, per damunt del 35%, és més que raonable. I tampoc perquè la dreta extrema, el Front Nacional, haja augmentat espectacularment el seu espai electoral: ha tret el mateix 15% de vots que aconseguix ja fa anys de manera estable. O siga, que a primera vista el panorama polític francès no ha canviat ni molt ni poc: la mateixa gent vota els mateixos partits. I a pesar d'aquesta estabilitat aparent, sembla que res no és ni serà igual. Simplement perquè una part molt notable de la dreta decent ha decidit que l'altra dreta, la indecent, ja no és indecent. Aquest és l'escàndol, el desastre, la tragèdia anunciada.

El resultat és que, els dies postelectorals, i encara dues o tres setmanes més tard, els polítics, els comentaristes i el públic atent de la República Francesa no parlaven ni parlen d'altra cosa sinó del senyor Le Pen, del Front Nacional, dels dissenys refinats i perversos de Bruno Megret, possible hereu de l'irascible patriarca, i d'una força política que (si comptem l'alta abstenció) no ha votat ni un ciutadà de cada deu. De manera que qui decideix el color de l'horitzó polític (negre), qui es converteix en el centre de tot debat i discussió, en pedra de toc de les forces democràtiques, i en pes aparent de totes les balances, no és el 85% dels ciutadans que lleialment han votat els partits de sempre, sinó els altres, els pocs,

els possibles esgarriats, els empestats, els habitants de les tenebres. És molt estrany. I era molt trist escoltar o llegir la reacció dels protagonistes: Le Pen, Front Nacional, Front Nacional, Le Pen, fins a la saturació, fins a l'esgotament de la inactiva i de l'acusació mútua de culpes. El tema, l'únic tema, semblava que era qui havia preparat el camí al protagonisme fatal d'aquesta dreta. Si Mitterrand per afeblir la dreta majoritària, si l'esquerra per no saber respondre al desconcert d'una classe obrera insegura i perduda, si la dreta gaullista o liberal (liberal?: molts "liberals" de la UDF han tingut menys escrúpols que els gaullistes a pactar amb Le Pen) perquè cada volta és més de dreta i per tant més pròxima a la dreta extrema, o si tot és una maledicció de la història contemporània de França, que mai no ha airejat els propis dimonis secrets.

Ja dic que és tot una mica estrany. Perquè a tot arreu d'Europa sembla que les mateixes causes haurien de produir els mateixos efectes, i no els produeixen. Hi ha un malestar d'època, un desinflatament, una inseguretat, una mena de por al futur desconegut (i tanmateix, puguen les borses bojament, no puguen els preus, l'economia diu que és més sòlida que mai i amb més garanties). Hi ha aparentment més immigració, que actua sobre els ressorts menys racionals de molta gent (i tanmateix, els percentatges de població immigrada no creixen, i les lleis contra els immigrants són més dures). Sembla que hi ha més delinqüents de tota espècie (i tanmateix, també hi ha més presons i més policies, i, si bé es mira, fan més morts i més ferits els cotxes que els delinqüents, i no per això la gent vota contra els automòbils). Molt bé. Això passa a tot Europa, però només a França hi ha un Le Pen que gesticula com Le Pen. Només a França, l'endemà d'unes eleccions, els polítics i els periodistes parlen exclusivament dels pactes amb l'extrema dreta. I només allà ha d'eixir el president de la república per la televisió i advertir solemnement els ciutadans sobre l'amenaça d'un partit que defineix, molt justament, com a racista i xenòfob. Potser perquè només els francesos creuen encara, oficialment, ideològicament, ridículament, que són grans i que són únics. I no ho són. Són com els altres, però no ho saben. I llavors arriba un individu il·letrat, grotesc, violent i vulgar, com Jean-Marie Le Pen, i passa el que passa.